

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.74:336.71

DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-1-21>

Миськів Г.В.

доктор економічних наук, професор,
кафедра маркетингу та логістики
Національного університету «Львівська політехніка»

Вінічук М.В.

кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів та обліку
Львівського державного університету внутрішніх справ

Myaskiv Galyna

Doctor of Economics, Professor,
Department of Marketing and Logistics,
Lviv Polytechnic National University

Vinichuk Maria

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Department of Finance and Accounting,
Lviv State University of Internal Affairs

ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА ФОРМУВАННЯ МОНЕТАРНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

THE INFLUENCE OF MONETARY POLICY ON THE FORMATION OF MONETARY SECURITY OF THE STATE

У статті автори досліджують процес формування монетарної політики та її взаємозв'язок із монетарною безпекою. Ефективна монетарна політика здатна скерувати економіку на високі й стабільні темпи зростання та виступає безпековим інструментом, що сприяє фінансовій стабільності в країні, забезпечує економічну безпеку держави. Автори дослідили, що досягнення та забезпечення монетарної безпеки в державі теж залежать від монетарної політики. Водночас фінансова та грошово-кредитна сфери постійно генерують виклики та загрози, які можуть трансформуватися у ризики для монетарної безпеки держави, тому актуальним є питанням дослідження послідовності заходів для підвищення ефективності монетарної політики НБУ та її впливу на монетарну безпеку держави з метою протидії монетарним ризикам і загрозам.

Ключові слова: монетарна політика, монетарна безпека, монетарні загрози, фінансова безпека, НБУ.

В статье исследован процесс формирования монетарной политики и ее взаимосвязь с монетарной безопасностью. Эффективная монетарная политика способна направить экономику на высокие и стабильные темпы роста и выступает инструментом безопасности, который способствует финансовой стабильности в стране, обеспечивает экономическую безопасность государства. Авторы исследовали, что достижение и обеспечение монетарной безопасности в государстве тоже зависят от монетарной политики. В то же время финансовая и денежно-кредитная сферы постоянно генерируют вызовы и угрозы, которые могут трансформироваться в риски для монетарной безопасности государства, поэтому актуален вопрос исследования последовательности мер по повышению эффективности монетарной политики НБУ и ее влияния на монетарную безопасность государства с целью противодействия монетарным рискам и угрозам.

Ключевые слова: монетарная политика, монетарная безопасность, монетарная угроза, финансовая безопасность, НБУ.

Monetary policy is an important tool for ensuring economic and financial security of the state and has a strong influence on the national economic processes, which necessitates its study in the context of security. The development and implementation of effective monetary policy is an effective means of regulating the sphere of money circu-

lation and credit relations, stabilization of the national currency to curb inflation, balancing the balance of payments and stabilization economic growth. Effective monetary policy minimizes and counteracts monetary threats, which allows to ensure a sufficient level of monetary security of Ukraine as a component of financial security. The aim of the article is to investigate the current impact of the NBU's monetary policy on the formation of monetary security of the state, given that the economic crises in Ukraine were of financial origin and monetary nature. The authors investigated that the achievement and provision of monetary security in the country depends on monetary policy. At the same time, the financial and monetary spheres are constantly generating challenges and threats that can turn into risks to the monetary security of the state. Therefore, it is important to study the sequence of measures to increase the effectiveness of the NBU's monetary policy and its impact on the monetary security of the state, in order to counter monetary risks and threats. In the article the authors presented the scheme of sequence of monetary policy formation in the context of monetary security, through a set of actions to identify monetary risks and threats, diagnose the level of monetary security and ensure the optimal level of monetary security. The main monetary measures to strengthen monetary security should be to strengthen coordination between fiscal and monetary policy; adherence to tight monetary policy in crisis conditions; increasing trust to the banking system. The authors concluded that there is a close relationship between the implementation of monetary policy and monetary security of the state. Only a clear, consistent and effective monetary policy can minimize monetary risks and threats, which in turn provides a sufficient level of monetary security.

Keywords: monetary policy, monetary security, monetary threats, financial security, NBU.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний стан економіки України свідчить про недостатній рівень забезпечення національних інтересів та про низький рівень економічної безпеки держави. В умовах невизначеності, під дестабілізуючим впливом глобалізації та прагненнями інтегруватися у світовий фінансовий простір країна не спроможна відповідати високим міжнародним стандартам та піддається впливу як внутрішніх, так і зовнішніх загроз та ризиків. Як наслідок, загострюються проблеми фінансово-економічної сфери, зокрема спостерігається девальвація національної валюти та криза банківської системи, зростають макроекономічний дисбаланс, дефіцит державного бюджету, нарощуються обсяги державного боргу, зростає рівень інфляції, безробіття та бідності населення. Постійне посилення впливу цих дестабілізуючих чинників призводить до зниження рівня економічного зростання. За таких умов першочерговим завданням постає розроблення та реалізація дієвої монетарної політики як інструменту регулювання сфери грошового обігу та кредитних відносин, стабілізації національної валюти з метою стримування інфляції, збалансування платіжного балансу та стабілізації економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Питання формування та реалізації монетарної політики відображено у багатьох документах НБУ, а теоретико-практичні дослідження із цієї проблеми розкриті у працях провідних українських та іноземних науковців, зокрема: О. Вовчак [1], О. Глущенко [2], О. Дзюблюка, В. Лагутіна, І. Лютого, В. Міщенко [3], А. Мороза [4], Т. Смовженко, В. Стельмаха [5] та багатьох інших. Серед зарубіжних дослідників варто виокремити праці Р. Брейлі, Є. Бріггема, Р. Габбарда, Г. Манківа, Ф. Мишкіна [6], М. Фрідмена.

Проблеми формування монетарної безпеки теж набули широкого відображення у роботах учених, зокрема: О. Барановського, О. Власюка, В. Геєця, Д. Гладких [7], І. Доценко [8], В. Міщенко, С. Науменкова, О. Рожко [9], Т. Єфименко [10] та ін.

Проте у науковій літературі недостатньо акцентовано на взаємозв'язку між монетарною політикою та

монетарною безпекою, теоретико-практичні засади впливу недостатньо досліджено, що зумовлює здійснення комплексного дослідження цих категорій.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета статті – дослідити сучасний вплив монетарної політики НБУ на формування монетарної безпеки держави, зважаючи на те, що економічні кризи в Україні мали фінансову природу та монетарний характер.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Монетарну політику формує та реалізовує центральний банк країни, який відповідає за створення найбільш сприятливих монетарних умов для економічного та соціального розвитку держави, а також здійснює нагляд за діяльністю банків та контроль над обігом грошової маси тощо. В Україні провідником монетарної політики є Національний банк України.

У науковців відсутній єдиний підхід до трактування сутності монетарної політики. Під монетарною політикою будемо розуміти сукупність заходів центрального банку у сфері фінансів, грошово-кредитного та валютного обігу з метою їх стабілізації задля досягнення фінансової безпеки та економічного зростання держави відповідно до національної стратегії економічного розвитку.

Дієва монетарна політика сприяє ефективному грошовому обігу, стабільному функціонуванню банківської та валютної систем, кредитно-інвестиційного ринку, продуктивному використанню матеріальних та трудових ресурсів тощо. Водночас розбалансована монетарна політика порушує кругообіг доходів і витрат, зумовлює різкі коливання обсягів виробництва, зайнятості, цін. Недосконала монетарна політика часто виступає основною причиною виникнення фінансово-економічних криз, а тому є загрозою для економічної стабільності [11].

Монетарна політика як складова частина фінансової політики є важливим інструментом забезпечення економічної та фінансової безпеки держави і здійснює потужний вплив на економічні процеси в державі, що зумовлює необхідність дослідження її в контексті безпековості.

Для ґрунтового дослідження впливу монетарної політики на національну економічну систему визна-

чимо її роль у структурі фінансової безпеки, яка зумовлює здатність фінансової системи забезпечити ефективне функціонування економічної системи та стає економічне зростання [12].

Як структурована категорія фінансова безпека включає низку складників, однією з яких є грошово-кредитна (монетарна) безпека.

Монетарна безпека забезпечує такий стан грошово-кредитної системи, за якого всі суб'єкти національної економіки можуть бути забезпечені якісними та доступними кредитними ресурсами в обсягах та на умовах, сприятливих для досягнення економічного зростання національної економіки [13]; це здатність держави ефективно використовувати власні фінансові ресурси для задоволення потреб суспільства та виконання своїх функцій через виконання зобов'язань та забезпечення соціально-економічного розвитку [14].

Монетарна безпека є комплексним поняттям, яке включає не лише стабільність грошово-кредитного ринку, а й валютного ринку, банківської, інвестиційної й розрахункової систем. Це зумовлює дослідження монетарної безпеки як базису фінансової та економічної безпеки, як основу всіх процесів та взаємовідносин у державі. Монетарна безпека держави забезпечується через якісне формування державного та місцевих бюджетів, стан платіжного балансу, співвідношення національної валюти у регульованій (офіційній) та тіньовій економіці, рівень відновлення валюти, що знаходиться в обігу, забезпечення стабільності банківської системи, переміщення валютних коштів тощо.

Для досягнення та забезпечення монетарної безпеки в державі повинна бути сформована та реалізовуватися ефективна монетарна політика центрального банку, яка фактично виступає безпековим інструментом та сприяє фінансовій стабільності в країні, забезпечує економічну й національну безпеку держави. Тобто можемо констатувати визначальне місце монетарної політики в системі монетарної, фінансової та економічної безпеки.

Водночас сучасні умови глобального середовища висувають нові вимоги до регулювання монетарної сфери та вимагають щораз вагоміших результатів. Ідеться про необхідність перегляду й розширення меж регулювання центрального банку та зміни цілей традиційної монетарної політики, з огляду на існування перманентних фінансових ризиків, які породжують кризи, необхідність продуктивного розвитку національної економічної системи та швидку еволюцію сучасного суспільства [15].

У новітніх умовах звичні монетарні постулати вже не працюють, а тому гостро стоїть питання щодо нового та більш потужного теоретичного фундаменту монетарної політики, гармонійно вписаного у структурні зв'язки між монетарними, фінансовими та реальними економічними процесами сучасного глобального середовища [16]. Уважаємо, що монетарна політика повинна реалізовувати комплексний підхід до прогнозування, запобігання та подолання системних ризиків фінансової нестабільності, які мають властивість нагромаджуватися та за ланцюговою реакцією провокувати нові хвилі фінансової кризи.

Отже, розвиток економічної системи держави безпосередньо пов'язаний зі станом грошово-кредитної сфери – це основа усіх відносин усередині національної економіки та підґрунтя для ефективних зовнішньоекономічних відносин. Однак у відкритій та вразливій до глобальних впливів економіці України набули небезпечного розвитку внутрішні економічні та монетарні дисбаланси, які вимагають системного підходу з урахуванням передового світового досвіду в монетарній сфері.

Усе це зумовлює необхідність вироблення ефективної монетарної політики, яка б полягала у глибокій діагностиці структурних перекосів у грошово-кредитній сфері та спрямовувалася на координацію з іншими органами державного регулювання у вирівнюванні цих диспропорцій через ринкові механізми, що забезпечить досягнення належного рівня монетарної та фінансової безпеки і позитивно вплине на національну безпеку держави у цілому.

При цьому реалізація монетарної політики буде ефективною в тому разі, якщо монетарні загрози будуть враховані, а їхній вплив – мінімізований. Такий підхід дасть змогу забезпечити достатній рівень монетарної безпеки України як складової частини фінансової безпеки, оскільки монетарна політика є інструментом забезпечення монетарної безпеки.

Варто зауважити, що значну загрозу та суттєві обмеження монетарній політиці становлять зростання обсягів зовнішніх запозичень і доларизація економіки, значний дефіцит державного бюджету, від'ємне сальдо поточного рахунку платіжного балансу, котрі призводять до зниження темпів економічного зростання й виникнення проблем соціально-економічного характеру.

За таких умов у процесі вдосконалення монетарної політики суттєву увагу варто приділити підвищенню рівня довіри до національної грошової одиниці та до інститутів її забезпечення, а процес реалізації повинен передбачати незалежність НБУ та прозорість його взаємодії з іншими органами управління, політичними структурами та суспільством. Такі заходи забезпечать сталий економічний розвиток та реформування економіки і фінансової системи, що сприятиме зміцненню фінансової та економічної безпеки держави.

На рис. 1 схематично зображено послідовність формування ефективної монетарної політики через комплекс дій із виявлення ризиків і загроз монетарного характеру, діагностику рівня монетарної безпеки та забезпечення оптимального рівня монетарної безпеки.

Початковим етапом розроблення та реалізації ефективної монетарної політики Національним банком України виступає моніторинг стану макроекономічного середовища та розроблення монетарної стратегії. Саме поточний стан економіки держави та її прогнозний розвиток повинні бути закладені в основу формування монетарної політики НБУ, яка визначає конкретні монетарні цілі на поточний період ухвалення даної монетарної політики. На основі цільових орієнтирів вибираються тип монетарної політики та перелік інструментів, за допомогою яких можна досягти поставлених цілей із найбільшою ефективністю.

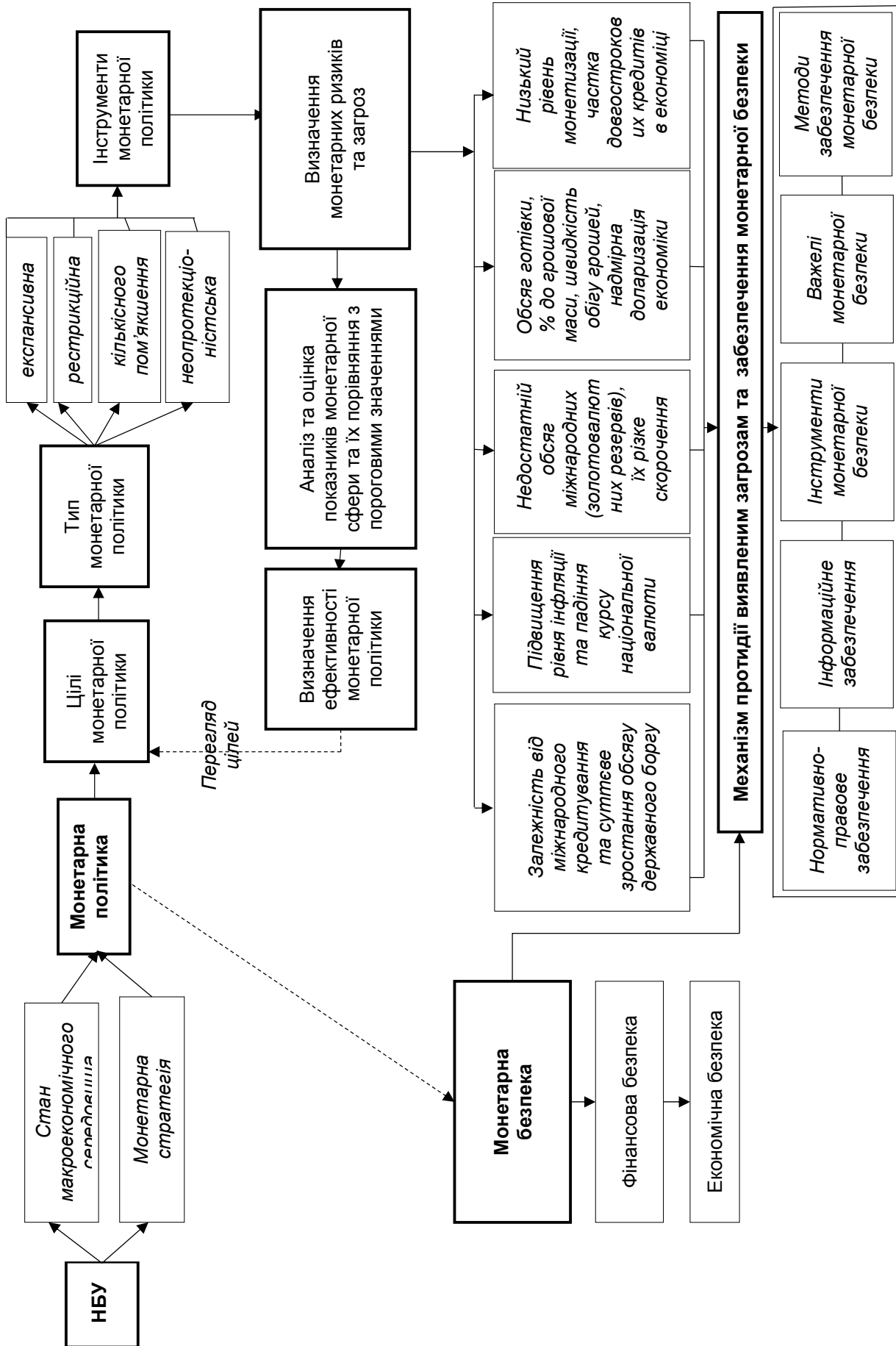


Рис. 1. Послідовність формування ефективної монетарної політики та її взаємозв'язок із монетарною безпекою

Джерело: розробка авторів

На наступному етапі потрібно ідентифікувати систему монетарних ризиків і загроз та в разі необхідності розробити механізм протидії виявленим загрозам із метою забезпечення монетарної безпеки. Саме на етапі виникнення монетарних загроз постає питання досягнення/забезпечення достатнього рівня монетарної безпеки шляхом протидії та мінімізації цих загроз. Лише після визначення рівня монетарної безпеки можна проаналізувати та оцінити показники монетарної сфери та порівняти їх із пороговими значеннями.

Досягнення достатнього рівня монетарної безпеки та забезпечення високого значення рівня фінансової й економічної безпеки держави можливе за незначної кількості виявлених ризиків та загроз монетарного характеру, які можна оперативно мінімізувати та нейтралізувати завдяки формуванню ефективного механізму протидії виявленим загрозам, який включає досконале інформаційне та нормативно-правове забезпечення регулювання правовідносин у фінансовій сфері, інструменти, важелі та дієві методи забезпечення монетарної безпеки.

Саме на етапі розроблення та впровадження механізму протидії виявленим загрозам спостерігається пряма залежність та взаємозв'язок між монетарною політикою та монетарною безпекою, що зумовлює необхідність координації дій та заходів відповідальних органів (НБУ, Міністерства фінансів України, РНБО тощо).

Зауважимо, що першочергового значення набувають акумуляція, систематизація та аналіз НБУ первісних даних щодо показників стану монетарної безпеки, на основі яких проводиться діагностика рівня монетарної безпеки. Якщо його значення знаходиться у допустимих межах, то загрози монетарного характеру фінансовій та економічній безпеці відсутні, що свідчить про забезпечення монетарної, а отже, фінансової та економічної безпеки держави.

У разі незадовільного, задовільного або критичного значення рівня монетарної безпеки підтверджується наявність монетарних загроз, що потребує вжиття негайних заходів щодо визначення дестабілізуючих чинників та факторів монетарної безпеки, постановки цілей та завдань попередження їхнього впливу на монетарну безпеку та розроблення системи заходів протидії загрозам. Досягнення усього зазначеного можливого за умови ефективного механізму зміцнення монетарної безпеки внаслідок належного державного регулювання попередження загроз монетарній безпеці та окреслення чітких напрямів і методів зниження й попередження виникнення ризиків.

Комплексне забезпечення всіх необхідних заходів дасть змогу досягнути високого рівня монетарної безпеки та забезпечити високий рівень фінансової й економічної безпеки держави.

Водночас необхідно зазначити, що забезпечення монетарної безпеки на сучасному етапі соціально-економічного розвитку є достатньо складним завданням, оскільки попри наявні ризики та загрози актуалізуються нові ризики в економічній та соціальній сферах, зокрема:

– загроза енергетичної та продуктової кризи у світі та в Україні;

– упровадження карантинних обмежень, які спричинені новими штамами COVID-19;

– зростання соціальної напруги внаслідок політичної нестабільності;

– дезінтеграційні процеси в Європі;

– деглобалізаційні процеси у світі.

Безумовно, економіка України є надзвичайно вразливою до внутрішніх та зовнішніх потрясінь і викликів, тому швидке відновлення та досягнення бажаних значень показників є проблематичним завданням, а отже, в умовах сьогодення спостерігається зниження рівня економічної безпеки держави у цілому, зокрема й фінансової.

Із метою сприяння стійкому економічному зростанню необхідно основні зусилля спрямувати на реалізацію комплексу заходів щодо зміцнення монетарної безпеки, а саме:

– посилювати координацію фінансової та монетарної політики;

– дотримуватися жорсткої монетарної політики в умовах сучасного кризового стану;

– підвищувати ефективність функціонування механізму фінансового посередництва;

– підвищувати рівень довіри до банківської системи;

– активізувати довгострокове банківське кредитування економіки;

– знижувати кредитні ризики банківської системи;

– надалі нарощувати золотовалютні запаси держави;

– здійснювати регулювання платіжного балансу з метою недопущення його дефіциту тощо.

Водночас для забезпечення монетарної безпеки необхідно вчасно виявляти та оперативно нейтралізувати внутрішні ризики, а саме:

1) надалі забезпечувати регулювання валютного курсу національної валюти з огляду на вплив спекулятивних інвестицій у цінні папери, зростання попиту на валюту з боку населення й бізнесу, зменшення закордонних валютних трансфертів, погіршення сальдо зовнішньої торгівлі та зменшення надходжень валюти внаслідок скорочення програм фінансової допомоги;

2) мінімізувати ризики банківського сектору, які зумовлені зростанням частки неплатоспроможних позичальників, упровадженням вимушених «кредитних канікул» [7, с. 51–53].

Таким чином, забезпечення достатнього рівня монетарної безпеки в умовах подолання кризових явищ, економічних диспропорцій та макроекономічної нестабільності потребує якісного нового підходу до формування й реалізації монетарної політики.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок. З огляду на регулюючий вплив монетарної політики центрального банку на грошово-кредитну пропозицію та діяльність банківської системи, варто відзначити вагоме значення монетарної політики для національної безпеки. Можемо констатувати, що монетарна політика як складова частина фінансової політики є важливим інструментом досягнення монетарної безпеки держави та здійснює потужний вплив на економічні процеси в державі, що зумовлює необхідність дослідження її в контексті безпековості.

Таким чином, результати проведеного дослідження монетарної політики в умовах нестабільної економіки України дають підстави для висновку, що вдосконалення монетарної політики України необхідно проводити з урахуванням оцінки рівня монетарної безпеки. Параметри ефективної монетарної політики водночас виступають орієнтирами макроекономічних завдань, а її вдала реалізація дасть змогу стримувати помірні темпи інфляції, забезпечити зростання реального обсягу виробництва, рівновагу платіжного балансу та максимальну зайнятість населення.

Бібліографічний список:

1. Вовчак О., Хмелярчук М. Інституційні детермінанти формування монетарної політики в Україні. *Вісник НБУ*. 2010. № 9. С. 3–10.
2. Глущенко С.В. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти : навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2017. 64 с.
3. Міщенко В.І., Льон І.М. Роль монетарного регулювання у стимулюванні економічного розвитку. *Фінанси України*. 2017. № 4. С. 75–93.
4. Мороз А. М., Пуховкіна М.Ф. Центральний банк та грошово-кредитна політика : підручник. Київ : КНЕУ, 2005. 556 с.
5. Монетарна політика НБУ: сучасний стан та перспективи змін / за ред. В.С. Стельмаха. Київ : Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2009. 404 с.
6. Мишкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. Київ : Основи, 1999. 963 с.
7. Гладких Д.М., Жаліло Я.А., Шемаєва Л.Г. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2020. 71 с.
8. Доценко І.О. Грошово-кредитна безпека як складова фінансової безпеки держави. *Вісник Черкаського університету*. 2015. № 12. С. 9–13.
9. Рожко О.Д., Алексанян Р.М. Грошово-кредитна безпека України та шляхи її забезпечення. *Інтернаука*. 2017. № 2. Т. 2. С. 120–125.
10. Єфименко Т.І. Фіскальна та монетарна безпека національної економіки. Київ, 2016. 447 с.
11. Миськів Г., Цапута В., Григоришин Н. Ідентифікація загроз монетарної системи економічній безпеці держави. *Проблеми економіки та управління*. 2020. Т. 4. № 2. С. 49–58.
12. Підхормний О.М. Фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія. Львів : Сполом, 2012. 356 с.
13. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v127773113>.
14. Myskiv Galina, Grygoryshyn Nazarij, Levytska-Revutska Olha Efficiency of monetary policy in the context of achieving monetary security in Ukraine. *Economic and financial aspects of Ukraine's regional development in the context of European integration*. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, 2021. Vol. 92. № 1. P. 13–32.
15. Тернер А. Нова ера монетарної політики. Лекція члена Комітету фінансового регулювання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UVQdeb0EdWA>.
16. Унковська Т. Нова ера монетарної політики: глобальні виклики та зміна парадигми. Посилення значимості монетарної політики в країнах Центральної і Східної Європи у посткризовий період і рекомендації для України / за ред. В. Юрчишин. Київ : Заповіт, 2019. 147 с.

References:

1. Vovchak O., Khmeljarchuk M. (2010) Instytucijni determinanty formuvannja monetarnoji polityky v Ukraini [Institutional determinants of monetary policy formation in Ukraine]. *Visnyk NBU*, vol. 9, pp. 3–10.
2. Ghlushhenko S. (2017) *Monetarna polityka: teoretyko-metodologichni aspekty* [Monetary policy: theoretical and methodological aspects]. Kyiv: NaUKMA,
3. Mishhenko V.I., Ljon I.M. (2017) Rolj monetarnogho rehuljuvannja u stymuljuvanni ekonomichnogho rozvytku [The role of monetary regulation in stimulating economic development]. *Finansy Ukrainy*, vol. 4, pp. 75–93.
4. Moroz A., Pukhovkina M. (2005) *Centralnyj bank ta groshovo-kredytna polityka* [Central Bank and monetary policy]. Kyiv: KNEU.
5. Steljmakh V. (ed.) (2009) *Monetarna polityka NBU: sučasnyj stan ta perspektyvy zmin* [Monetary policy of the NBU: current status and prospects for change]. Kyiv: Centr naukovykh doslidzhenj NBU.
6. Ghladykh D.M., Zhailo Ja.A., Shemajeva L.Gh. (2020) *Problemy ta perspektyvy zmiznennja stijkosti finansovoi systemy Ukrainy* [Problems and prospects of strengthening the stability of the financial system of Ukraine]. Kyiv: NISD.
7. Myshkin F. (1999) *Ekonomika ghroshej, bankivskoj spravy i finansovykh rynkiv* [Economics of money, banking and financial markets]. Kyiv: Osnovy
8. Dotsenko, I.O. (2015) Hroshovo-kredytna bezpeka yak skladova finansovoi bezpeky derzhavy [Monetary and financial security as a component of financial security of the state]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu*, vol. 12, pp. 9–13.
9. Rozhko O.D., Aleksanian R.M. (2017) Hroshovo-kredytna bezpeka Ukrainy ta shliakhy yii zabezpechennia [Monetary and financial security of Ukraine and ways of providing it]. *Internauka*, vol. 2, no. 2, pp.120–125.
10. Order of the Ministry of Economic Development and Trade (2013) Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine (Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v127773113>.
11. Jefymenko T. (2016) *Fiskaljna ta monetarna bezpeka nacionalnoj ekonomiky* [Fiscal and monetary security of the national economy]. Kyiv: DNNU «Akad. fin. Upravlinnja».
12. Myskiv Gh., Caputa V., Ghryghoryshyn N. (2020) Identyfikacija zagroz monetarnoji systemy ekonomichnij bezpeci derzhavy [Identification of threats to the monetary system of economic security of the state]. *Problemy ekonomiky ta upravlinnja*. Vol. 2. T. 4, pp. 49–58.
13. Pidkhoromnyj O. (2012) *Finansova bezpeka Ukrainy v umovakh globalizaciji* [Financial security of Ukraine in the conditions of globalization]. Lviv: Spalom.
14. Myskiv Galina, Grygoryshyn Nazarij, Levytska-Revutska Olha (2021) Efficiency of monetary policy in the context of achieving monetary security in Ukraine. *Economic and financial aspects of Ukraine's regional development in the context of European integration*. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu. Vol. 92, no. 1, pp.13–32.
15. Turner A. Nova era monetarnoji polityky [A new era of monetary policy]. Lekcija chlena Komitetu finansovogho rehuljuvannja. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UVQdeb0EdWA>.
16. Unkovsja T. (2019) *Nova era monetarnoji polityky: globalajni vyklyky ta zmyna paradyghmy* [A new era of monetary policy: global challenges and paradigm shift]. Posylennja znachymosti monetarnoji polityky v krajijnakh Centralnoj i Skhidnoj Jevropy u postkryzovij period i rekomendaciji dlja Ukrainy. Kyiv: Zapovit.